

22-bob. Davlat byudjeti taqchilligi va profisiti. Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish

151-modda. Davlat byudjeti taqchilligini moliyalashtirish.

Davlat byudjeti profisiti

Davlat byudjeti taqchilligi:

O‘zbekiston Respublikasi respublika byudjeti mablag‘larining moliya yili boshidagi qoldiqlari;
davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish;
qonun hujjatlariga muvofiq boshqa manbalar hisobidan moliyalashtiriladi.

O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining kreditlarini Davlat byudjeti taqchilligini qoplash manbasi sifatida jalb qilishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Davlat byudjetining daromadlari uning xarajatlaridan ortishi Davlat byudjeti profisitidir.

Davlat byudjeti profisiti faqat Davlat byudjeti bo‘yicha aniqlanadi.

152-modda. Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish

Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish ichki va xorijdan mablag‘ jalb qilishdan iborat.

Davlat tomonidan ichki mablag‘ni jalb qilish O‘zbekiston Respublikasi rezidentlaridan mablag‘larni jalb etish bo‘lib, bu mablag‘lar bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasining qarz oluvchi yoki qarz oluvchi-rezidentlarning kreditlarini (qarzlarini) to‘lashga kafil sifatidagi majburiyatlari yuzaga keladi.

Chet el manbalaridan (chet davlatlar, xalqaro tashkilotlardan, xalqaro moliya va iqtisodiy institutlardan, chet el hukumatlarining moliya tashkilotlari va O‘zbekiston Respublikasining boshqa norezidentlaridan) mablag‘larni jalb etish davlat tomonidan xorijdan mablag‘ jalb qilish bo‘lib, bu mablag‘ bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasining qarz oluvchi yoki qarz oluvchi-rezidentlarning kreditlarini (qarzlarini) to‘lashga kafil sifatidagi majburiyatlari yuzaga keladi.

Davlat tomonidan mablag‘ jalb etish bo‘yicha qarorlar belgilangan tartibda qabul qilinadi.

Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish:

iqtisodiyotni rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlarini, shu jumladan rivojlanish davlat dasturlarini moliyalashtirish;

(152-modda beshinchi qismining ikkinchi xatboshisi O‘zbekiston Respublikasining 2018 yil 26 iyuldagi O‘RQ-488-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 27.07.2018 y., 03/18/488/1579-son)

davlat qarzini qayta moliyalashtirish;

Davlat byudjeti taqchilligini qoplash uchun amalga oshiriladi.

Davlat qarzining eng yuqori miqdori har yili O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining palatalari tomonidan navbatdagi yil uchun Davlat byudjeti va davlat maqsadli jamg‘armalarining byudjetlari qabul qilinayotganda belgilanadi.

153-modda. Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish turlari

Davlat tomonidan mablag‘ jalb qilish:

O‘zbekiston Respublikasi tomonidan qarz oluvchi sifatida chet davlatlardan, xalqaro tashkilotlardan, xalqaro moliya va iqtisodiy institutlardan, chet el hukumatlarining moliya tashkilotlaridan hamda O‘zbekiston Respublikasining boshqa rezidentlari va norezidentlaridan jalb qilingan kreditlar (qarzlar) bo‘yicha;

O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlari bo‘yicha;

O‘zbekiston Respublikasi nomidan chiqarilgan davlat qimmatli qog‘ozlari bo‘yicha qarz majburiyatlari tarzida amalga oshirilishi mumkin.

Qarz majburiyatlari qisqa muddatli (bir yilgacha bo‘lgan muddatga), o‘rta muddatli (bir yildan besh yilgacha muddatga) va uzoq muddatli (besh yil va undan ortiq muddatga) bo‘lishi mumkin.

Davlat qarzi bo'yicha xizmat ko'rsatish O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

154-modda. O'zbekiston Respublikasi tomonidan jalb qilinadigan kreditlar (qarzlar)

O'zbekiston Respublikasi tomonidan xorijiy banklardan, davlatlardan, xalqaro moliya va iqtisodiy institutlardan, chet el hukumatlarining moliya tashkilotlaridan jalb qilinadigan kreditlar (qarzlar) davlat tomonidan xorijdan mablag' jalb qilish jumlasiga kiradi.

O'zbekiston Respublikasi tomonidan jalb qilinadigan kreditlar (qarzlar) belgilangan tartibda:

rivojlanish davlat dasturlarini moliyalashtirishga yoki birgalikda moliyalashtirishga;

(154-modda ikkinchi qismining ikkinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2018 yil 26 iyuldagi O'RQ-488-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 27.07.2018 y., 03/18/488/1579-son)

tarmoqlarni, iqtisodiyot sohalarini va mintaqalarni rivojlantirish dasturlarini amalga oshirish bo'yicha tadbirlarni moliyalashtirish uchun kreditlarni (qarzlarni) qaytadan kreditlashga yo'naltiriladi.

O'zbekiston Respublikasi nomidan jalb qilingan kreditlarni (qarzlarni) qaytadan kreditlashda kredit (qarz) bo'yicha xizmat ko'rsatish yuzasidan ehtimoldagi tavakkalchiliklarni qoplashda foydalanish uchun jalb qilinayotgan kredit (qarz) stavkasining 50 foizidan oshmaydigan miqdorda O'zbekiston Respublikasi marjasi belgilanishi mumkin. Kredit (qarz) bo'yicha qarzdorlik to'liq to'langan taqdirda kredit (qarz) bo'yicha O'zbekiston Respublikasi marjasining foydalanilmay qolgan summasi O'zbekiston Respublikasi respublika byudjetining daromadiga kiritiladi.

155-modda. O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlari

O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolati qarz oluvchi-rezident o‘zidan undiriladigan summani qarz (kredit) bo‘yicha bitimlarda belgilangan muddatda to‘lamagan taqdirda O‘zbekiston Respublikasining qarz beruvchi oldidagi qarzni to‘liq yoki qisman to‘lab berish majburiyatidir.

O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlari qarz beruvchilarga qarz oluvchi-rezidentlar o‘zi olgan kreditlar (qarzlar) bo‘yicha majburiyatlarni bajarishining ta‘minoti sifatida beriladi. Jismoniy shaxslarning majburiyatlari bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlari berilmaydi.

O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlari O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining yoki O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qaroriga ko‘ra beriladi.

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlarini rasmiylashtirish bo‘yicha vakolatli organdir.

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi O‘zbekiston Respublikasining berilgan davlat kafolatlari bilan shart qilib qo‘yilgan to‘lovlarni amalga oshirgach, amalga oshirilgan to‘lovlar va ular bilan bog‘liq xarajatlar summasini qarz oluvchi-rezidentdan so‘zsiz undirib olish huquqiga ega.

O‘zbekiston Respublikasining davlat kafolatlarini rasmiylashtirish, taqdim etish, ro‘yxatdan o‘tkazish va ular bo‘yicha majburiyatlarni bajarish tartibi O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

156-modda. O‘zbekiston Respublikasi nomidan chiqariladigan davlat qimmatli qog‘ozlari

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi O‘zbekiston Respublikasi nomidan davlat qimmatli qog‘ozlarini chiqaradi. Davlat qimmatli qog‘ozlarini chiqarish va ularning cheklangan hajmi to‘g‘risidagi qaror belgilangan tartibda qabul qilinadi.

O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki:

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan emissiya qilingan davlat qimmatli qog‘ozlarini joylashtirishda;
davlat qimmatli qog‘ozlari bo‘yicha qiymatni, foizlarni va boshqa to‘lovlarni to‘lashda;
davlat qimmatli qog‘ozlari bo‘yicha boshqa operatsiyalarni amalga oshirishda fiskal agent sifatida ishtirok etishi mumkin.

Davlat qimmatli qog‘ozlarini chiqarishdan olingan tushumlar:

Davlat byudjeti taqchilligini qoplash uchun;
mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bo‘yicha chora-tadbirlar, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari bilan belgilanadigan yirik investisiya loyihalari va boshqa chora-tadbirlarni amalga oshirish uchun yo‘naltiriladi.

*(156-moddaning uchinchi qismi O‘zbekiston Respublikasining 2017 yil 29 dekabrda O‘RQ-454-sonli **Qonuni** tahririda — Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 01.01.2018 y., 03/18/454/0493-son)*